

Jan Lolkema in actie als scheidsrechter

Ook met een prothese weer wedstrijden fluiten

Jan is de enige scheidsrechter in Nederland met een beenamputatie en daar is hij met recht trots op. Hij houdt van het vak en heeft helemaal geen last van vervelende voorvallen. 'Het is gewoon een kwestie van de boel een beetje in toom houden,' aldus een nuchtere Jan. Aan LetselschadeNEWS vertelt hij over wat voorafging aan de beenamputatie en hoe blij hij is dat hij weer op het veld staat.

Tekst Floor Verhees | **Fotografie** Gerrie van der Hogen

Wanneer is de liefde voor het scheidsrechtersvak ontstaan?

Als jongetje van 13 jaar ontdekte ik dat ik beter een voetbalwedstrijd kon fluiten dan zelf meedoen. Dat zagen anderen langs het veld ook, waardoor ik mij in de daaropvolgende jaren snel opwerkte als scheidsrechter naar het profvoetbal. Achteraf bezien is het allemaal wel te snel gegaan. Ik was nog eigenlijk te jong en daardoor niet weerbaar genoeg voor deze rol op het veld. Dus ben ik teruggegaan naar het amateurvoetbal en van daaruit doorgegroeid naar Eredivisie zaalvoetbal. Ook hartstikke leuk om te doen, net anders omdat het speelveld

kleiner is. Maar voor mij gold vooral dat als ik maar kon fluiten, ik in mijn nopjes was.

In 2012 zette je één verkeerde stap met fatale gevolgen?

Tijdens het werk verstepste ik me op een betonnen vloer. Niks bijzonders eigenlijk, maar ik voelde van alles in mijn knie scheuren en kraken en wist meteen dat het foute boel was. De pijn was zo heftig dat ik gelijk dacht dat ik nooit meer zou kunnen fluiten. In het ziekenhuis bleek dat de meniscus kapot was, de knieschijf verschoven en de quadriceps en hamstrings waren bijna afgescheurd. In eerste instantie was men

in de veronderstelling dat het met mijn knie wel weer goed zou komen, maar naarmate de tijd verstreek, hield de forse pijn aan.

De pijn was zo heftig dat je zelf al vrij snel een beenamputatie opperde?

Ja, ik wilde van de pijn af, ik werd er gek van. Maar voor mijn behandelend arts lag dat anders, want zolang de doorbloeding in het been nog goed was, was amputeren voor hem niet aan de orde. Hij heeft bijna alles uit de kast getrokken om de (pijn)klachten proberen op te lossen. En toch werd,

ondanks meerdere operaties, niet duidelijk wat de pijn veroorzaakte. Dat was zo ontzettend frustrerend, omdat ik verdoofd door de medicatie nergens toe in staat was.

Hoe zag je leven er op dat moment uit?

Van een actieve sportieve man was ik veranderd in iemand die alleen nog maar op de bank lag. Ik was nergens meer toe in staat. Werken ging niet meer, kon geen wedstrijd fluiten, mijn relatie stond op springen. Drie maanden na de misstap is mijn dochter geboren. Door de pijn kon ik niet de vader zijn die ik voor haar had willen zijn. Daardoor heb ik ook veel gemist. Ik had het gevoel dat mijn leven door mijn vingers glipte en dat wilde ik heel graag anders.

Wanneer durfde de arts alsnog een amputatie aan?

Voor een arts is het toch tegennatuurlijk om een 'gezond' been eraf te halen. Wat ik al zei, het was een heel proces wat de arts en ik samen hebben doorgemaakt. Al met al heeft het zo'n vier jaar geduurd. Ondanks mijn verlangen om van de pijn verlost te zijn, realiseerde ik me ook wel dat het belangrijk was niet overhaast het been te amputeren. Eraf is eraf. Dus brachten we alle voors en tegens van een beenamputatie in kaart. Maar na die vier jaar was ik echt klaar met de pijn. Ondanks dat niet vanzelfsprekend was na een amputatie verlost te zijn van de pijn, heb ik toch het risico genomen.

Toen het zover was, ging de vlag uit?

Dat hebben we zeker wel gevierd. Zowel mentaal als fysiek had ik naar de amputatie toegeleefd. De avond voor de amputatie heeft mijn dochter mijn been versierd en beschilderd. Op die manier hebben we afscheid van het been genomen. En ik heb er geen seconde spijt van gehad. Vanaf het eerste moment dat mijn been eraf was, was de pijn weg. Sindsdien voel ik me

fantastisch, kan ik weer van het leven genieten. Eindelijk kan ik samen met mijn dochter leuke dingen ondernemen. Voor haar is het verschil groot. Ze heeft nu een papa die vrolijk is en overal mee naartoe kan gaan. Onze band was al goed en die is nog veel sterker geworden.

Wanneer kon je weer fluiten?

Dat heeft nog wel even geduurd, want mijn conditie was inmiddels gezakt tot het nulpunt, waardoor de revalidatie ook meer tijd vergde. In eerste instantie ben ik gaan rolstoeltennissen. Om mijn conditie verder op te bouwen, ben ik gaan hardlopen met een sportprothese. Toen dat goed ging, durfde ik ook serieus na te denken over het fluiten. Ik had echt wel het idee dat het weer mogelijk zou moeten zijn, ware het niet dat een gewone sportprothese niet geschikt was voor het snelle wend en keren dat je als scheidsrechter alsmaar moeten kunnen doen. Samen met de instrumentmaker werd een speciale sportprothese ontwikkeld. Maar die kon ik natuurlijk niet zelf betalen, want die kostte maar liefst € 32.000,-.

Oeps ...

Ja, dat was wel even schrikken. Zeker nadat ik bij FC Emmen met deze prothese op proef de wedstrijd van het Nederlands Amputatieteam mocht

fluiten, en zo enthousiast was dat ik alles op alles wilde zetten om deze prothese te kunnen bemachtigen. Vergoeding door de WMO, Zorgverzekeringswet (Zvw), Wet Langdurige Zorg (Wlz) of UWV was geen optie, omdat zij geen sportprotheses vergoeden. Maar juist daarom kon ik wel een aanvraag indienen voor financiering bij Uniek Sporten Hulpmiddelen. In de regel is het zo dat als een aanvraag wordt goedgekeurd, 85% van het benodigde bedrag wordt toegekend. De resterende 15% moet je zelf betalen of ophalen met crowdfunding. Inmiddels ben ik de gelukkige eigenaar van deze sportprothese en fluit ik bijna iedere week een reguliere KNVB-voetbalwedstrijd voor de jeugd.

Hoe reageert de jeugd op jouw prothese?

Natuurlijk is de jeugd wel steeds mondiger, maar ik heb nog nooit iets vervelends meegemaakt. Misschien komt dat ook omdat ik mijn beenamputatie voor 100% heb geaccepteerd. Ik schaam me ook niet voor mijn prothese. Ik heb een paar mooie kokers, waardoor ik met trots mijn prothese laat zien. Voor mij was het vanaf de eerste dag prima en ik ben zo blij dat ik weer op het veld sta. Voor mij kent plezier geen drempels. ♦

